

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Vår dato: 2015-05-27

Side 1 av 4

per epost: postmottak@oed.dep.no

Høring – forslag til endringer i energiloven om selskapsmessig og funksjonelt skille

1 Innledning

Det vises til departementets høringsnotat datert 15. april 2015, der energiloven foreslås endret slik at det stilles krav til selskapsmessig og funksjonelt skille mellom nettvirksomhet og annen virksomhet for alle energiforetak med inntektsramme. Denne høringsuttalelsen er utarbeidet av Hydro Energi AS som representant for den totale virksomheten i Hydro-konsernet (heretter samlet omtalt som Hydro).

Krav til selskapsmessig og funksjonelt skille for en større andel av nettvirksomheten i Norge var et av forslagene til ekspertgruppen ledet av Eivind Reiten om organisering av strømmettet. Det vises i denne sammenheng til Hydros høringsuttalelse til ekspertgruppens rapport av 30. september 2014, der Hydro sa seg enig i gruppens vurdering av den generelle betydningen av et krav om selskapsmessig og funksjonelt skille for å bidra til et effektivt kraftmarked og effektiv drift og utvikling av nettet, og støttet forslaget om å gjøre et slikt krav gjeldende for alle nettselskaper, som et utgangspunkt. Samtidig påpekte Hydro viktigheten av at det etableres en mulighet for unntak for selskaper der den potensielle nytten av å oppstille et slikt krav er mindre enn de ulemper gjennomføringen av et slikt krav vil medføre for selskapet.

Hydro fastholder at for industri- og kraftselskaper som eier og drifter egne nettanlegg og dermed er konsesjonærer etter energiloven, men som ikke har nettvirksomhet som sin hovedvirksomhet, bør det vurderes nøye hvilke plikter og oppgaver det er naturlig å pålegge disse bedriftene. Kravene til selskapsmessig og funksjonelt skille gir god mening for nettselskaper som har salg av netttjenester som hovedvirksomhet, men treffer ikke nødvendigvis formålet for blant annet industribedrifter som Hydro, som eier eget nett. Regelverket må derfor gi rom for å differensiere kravene som stilles. I motsatt fall risikerer en å pålegge nye byrder på allerede utsatte virksomheter, uten at hensikten bak kravene oppnås.

2 Selskapsmessig og funksjonelt skille

Kravet om selskapsmessig og funksjonelt skille bør ikke omfatte nettanlegg uten inntektsramme

I Hydros høringsuttalelse til ekspertgruppens rapport om organisering av strømmettet, påpekte Hydro at regelverket bør utformes slik at det går klart frem at kravet om selskapsmessig og funksjonelt skille ikke gjelder for eierskap og/eller drift av nettanlegg uten inntektsramme. Hydro støtter derfor departementets uttalelser i høringsnotatet om at «*behovet for å skille nettvirksomhet fra annen virksomhet inntrer først når selskapet tarifferer kunder som ikke selv kan velge leverandør*» (side 3) og kommentarene til § 4-6 om at «*kravet vil omfatte alle foretak med inntektsramme som driver nettvirksomhet*». Hydro oppfatter dette slik at kravet kun skal gjelde for omsetningskonsesjonærer som eier nettanlegg med tilknyttede kunder som tarifferes for netttjenester. Dersom konsesjonæren velger å unnlate å tariffere tilknyttede

kunder og derfor ikke har inntektsramme, forstår Hydro departementets uttalelser slik at konsesjonæren ikke vil omfattes av kravene til selskapsmessig og funksjonelt skille.

Hydro mener at forutsetningen om at kravet kun omfatter selskaper som eier nettanlegg med inntektsramme bør komme klart frem av lovens ordlyd. Hydro er av den oppfatning at forslaget til ny ordlyd i § 1-3 tredje ledd og/eller § 4-6 ikke er presist nok i denne henseende.

Kravet bør heller ikke omfatte nettanlegg der hovedfunksjonen er knyttet til egen forbruks- eller produksjonsvirksomhet og med kun et fåtall nettkunder (selskap med begrenset nettvirksomhet)

Selv om kravet om selskapsmessig og funksjonelt skille kun gjøres gjeldende for nettanlegg med inntektsramme, vil kravet omfatte selskaper som primært eier nettanlegg i tilknytning til selskapets hovedvirksomhet, og hvor omfanget av nettanlegg – og dermed nettvirksomheten – er svært begrenset.

Hydro eier for eksempel nettanlegg i tilknytning til sine smelteverk og i tilknytning til sine kraftproduksjonsanlegg. Enkelte steder er det tilknyttet en eller et fåtall kunder til disse nettanleggene, og av den grunn er det etablert inntektsrammer for anleggene. Inntektsrammen sikrer at de tilknyttede kundene bidrar til å betale sin rettmessige andel av kostnadene knyttet til de aktuelle anleggene, og at nettvirksomheten er underlagt NVE sin regulering og kontroll på vanlig måte.

Hovedfunksjonen til disse nettanleggene er imidlertid knyttet til Hydros egne forbruks- eller produksjonsanlegg og ikke til salg av netjtjenester, slik som for alminnelige distribusjonsanlegg. Det gir derfor liten mening å skille eierskap og eventuelt drift av disse nettanleggene ut til en egen juridisk enhet. Virksomheten vil som regel være for liten til at kostnadene ved å etablere og drifte en egen juridisk enhet lar seg forsvare, og det vil normalt heller ikke være rasjonelt å knytte egne ansatte til denne virksomheten. Arbeidsoppgavene knyttet til drift og vedlikehold av nettanleggene samt til rapportering, fakturering osv. vil være av svært begrenset omfang, og utføres mest hensiktsmessig av de samme interne ressursene som har tilsvarende oppgaver knyttet til Hydros hovedvirksomhet. For konsern som Hydro vil det derfor være igjen få relevante funksjoner i nettselskapet, utover eierskapet til nettanleggene. På grunn av nærheten mellom nettanleggene og konsernets øvrige virksomhetsområder vil det dessuten kunne være lite hensiktsmessig å etablere beslutningsstrukturer for nettselskapet som er fullt ut adskilt fra beslutningsstrukturene i disse forretningsområdene.

Det vises i denne sammenheng til de tallene som fremgår av departementets høringsuttalelse side 7, der antall selskaper som er klassifisert som «kraftprodusenter og næring med litt nettvirksomhet» er angitt til 24 selskaper. Vi antar at Hydro er et av selskapene som inngår i denne gruppen. Videre fremgår det at totalt antall ansatte innen nettvirksomhet i disse 24 selskapene er 37. Dette betyr i gjennomsnitt 1,5 ansatte per selskap knyttet til nettvirksomheten.

Hydro har vanskelig for å se at et krav om å skille ut nettvirksomheten, med tilhørende ansatte, fra disse selskapene til et eget juridisk selskap er formålstjenlig eller vil bidra til å fremme noen av de hensynene departementet har pekt på i sitt høringsnotat.

Et unntak bør være klart og tydelig definert

Hydro mener at for eiere av nettanlegg uten inntektsramme, og for eiere av nettanlegg der hovedfunksjonen er knyttet til egen forbruks- eller produksjonsvirksomhet, vil et krav om selskapsmessig og funksjonelt skille være et fordyrende tiltak som medfører unødig administrative kostnader, og uten at det gir noen positive effekter. For de tilknyttede kundene vil et slikt krav sågar kunne medføre høyere nettkostnader, ettersom etablering av en egen juridisk enhet med egne ansatte vil medføre økte kostnader, sammenlignet med en situasjon der nettoppgavene utføres av ansatte som bruker hoveddelen av sin tid på andre oppgaver og derfor kostnadmessig belaster nettvirksomheten i liten eller ingen grad.

Hydro mener derfor at det ved eventuell innføring av et krav om selskapsmessig og funksjonelt skille må gis et unntak for denne typen nettanlegg. Unntaket bør være klart og tydelig definert slik at en unngår kompliserte og tidkrevende søknadsprosesser med uforutsigbart utfall.

Det beste ville etter Hydro sin mening være å innføre kravet om selskapsmessig og funksjonelt skille på en slik måte at det fremkommer tydelig at kravet ikke gjelder for nettanlegg uten inntektsramme, jf. over, og heller ikke for nettanlegg der hovedfunksjonen er knyttet til forbruks- eller produksjonsanlegg eid av konsesjonæren selv eller selskap i samme konsern, og som kun har en eller et fåtall tilknyttede eksterne nettkunder.

Alternativt bør det være mulig for netteiere med denne typen anlegg å søke om unntak fra kravet, men da slik at muligheten for å få unntak er klart definert med hensyn til i hvilke tilfeller unntak skal innvilges. En generelt utformet unntaksbestemmelse for «særlige tilfeller» vil etter Hydro sitt syn ikke gi tilstrekkelig forutsigbarhet.

I departementets høringsnotat er det foreslått en hjemmel i § 4-6 til å gi dispensasjon fra kravet, uten at det er presisert i ordlyden i hvilke tilfeller slik dispensasjon skal gis. I kommentarene til bestemmelsen sies heller intet om dette, utover at dispensasjon kan gis i «*særlige tilfeller*».

Hydro viser i denne forbindelse til at den nylig opphevede kompetanseforskriften hadde en tilsvarende dispensasjonshjemmel. Dispensasjonshjemmelen ble imidlertid tolket strengt av NVE, med den konsekvens at Hydro, som mange andre selskaper, brukte betydelig tid og ressurser på å gjennomføre kravene i forskriften. Forskriften er nå opphevet, og i høringsnotatet pkt 2.4.5 kommenterer departementet opphevelsen slik: «*Bakgrunnen for forslaget er at departementet ønsker å gi selskapene mer fleksibilitet for egen organisering av virksomheten. I tillegg er det behov for forenkling og avbyråkratisering, med mindre detaljregulering av selskapene.*»

Hydro støtter dette hensynet fullt ut. Det er derfor viktig at det ved innføring av nye krav, slik som nå foreslått, gis en reell mulighet for unntak fra kravene for selskaper der formålet med kravene ikke treffer og/eller der gjennomføring av kravene vil være uforholdsmessig ressurskrevende, slik at en unngår behov for ytterligere omorganisering av disse selskapene.

Hydro mener derfor at dispensasjonsadgangen bør presiseres i loven, med vilkår for vurderingen. Som et minimum bør departementet gjennom forarbeidene til lovteksten gi klare føringer for hvilke tilfeller dispensasjonshjemmelen skal benyttes, slik at en sikrer en praktisering av bestemmelsen som er i tråd med hensynene som ligger bak.

Særlig om kravet til kontroll med nettvirksomhet

I § 4-6 første ledd foreslås et krav om at foretak som «*driver konsesjonspliktig produksjon eller omsetning*» ikke skal ha kontroll over nettforetak. Hydro ber om at det presiseres hva som ligger i dette kriteriet. I Hydro-konsernet er som kjent selskapet Norsk Hydro ASA morselskap. Norsk Hydro ASA eier en andel av Svelgfoss kraftverk og har av den grunn omsetningskonsesjon i henhold til energiloven. Eierskapet er historisk betinget og kan ikke overføres til et annet konsernselskap uten konsekvenser i henhold til industrikonsesjonsloven. Dersom ordlyden i § 4-6 første ledd er slik å forstå at Norsk Hydro ASA, på grunn av selskapets eierandel i Svelgfoss kraftverk, ikke kan være eneaksjonær i et eventuelt nettselskap i konsernet, vil dette i praksis kunne bety at alt av konsernets nettvirksomhet må selges ut av konsernet, dersom det ikke åpnes for et unntak fra dette kravet.

Dette understreker etter Hydros syn behovet for et klart og tydelig definert unntak eller dispensasjonsadgang fra kravet om selskapsmessig og funksjonelt skille, for å hensynta tilfeller der kravet får uforholdsmessige konsekvenser sett hen til formålet med kravet.

Hydro ber departementet vurdere og hensynta de synspunkter som presenteres i denne høringsuttalelsen. Vi stiller selvsagt også opp med ytterligere informasjon og klargjøring dersom det er ønskelig og nødvendig for departementet i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen
for Hydro Energi AS

Stein Øvstebø
Leder Kraftsystemer & Nett